

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege.
A hivatalos közzétételre az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3085/2025.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (2) bekezdésével és 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] A Dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd által képviselt indítványozók (kiskorú gyermek, valamint törvényes képviselői) alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.
- [2] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszuk szerinti kérelmük arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvényellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- [3] Az alkotmányjogi panasz a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 11/A. § c) pontjának *cb*) alpontja alaptörvényellenességét is állítja, mindazonáltal az NM rendelet e rendelkezésének megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.
- [4] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára való hivatkozás nélkül „támadott bírói döntések”-ként megjelölve kifogásolja a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.696/2025/2. számú végzését, valamint a Győri Törvényszék 2.K.700.305/2025/10. számú jogerős ítéletét, de a bírói döntések alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.

- [5] A fentiek figyelembe vételével az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt annak tartalma alapján az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványként értékelte, s ennek megfelelően vizsgálta.
- [6] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint a kiskorú indítványozó (alapügy I. rendű felperese) oktatási intézményének védőnője 2024. november 22-én jelzéssel élt a [...] Vármegyei Kormányhivatal [...]i Járási Hivatalához (alapügy alperese), hogy a kiskorú indítványozó szülei (alapügy II. és III. rendű felperese) nem járultak hozzá a 6. osztályban kötelező MMR és dTap kampányoltásban gyermekük beoltásához.
- [7] A védőnő által tett bejelentés alapján az alperes az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 104. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján hivatalból hatósági eljárást indított a felperesekkel szemben, majd meghozta a 2025. január 22. napján kelt határozatot, melyben a II. és III. rendű felperest mint az I. rendű felperes törvényes képviselőit figyelmeztette, hogy a kiskorú gyermekük részére beadandó, életkorhoz kötött kötelező védőoltás kapcsán nem tettek eleget jogszabály által előírt, életkorhoz kötött védőoltás beadási kötelezettségüknek. Alperes ezért kötelezte a II. és III. rendű felperest kiskorú gyermekük, azaz az I. rendű felperes számára az elmaradt, életkorhoz kötött kötelező védőoltások beadásának oltási naptár szerinti megkezdésére és ennek az alperes felé történő igazolására a határozat kézhezvételét követő tizenöt napon belül. A határozat tartalmazta az arról szóló tájékoztatást is, hogy amennyiben a védőoltás elhalasztásának, illetve a védőoltás alóli mentesítésnek jogszabályban meghatározott, orvosi igazolással alátámasztott feltételei fennállnak, úgy az arra vonatkozó kérelmet ezen időtartam alatt szükséges benyújtani az alpereshez. Alperes figyelmeztette továbbá a felpereseket, hogy amennyiben ezen kötelezettségüknek határidőben nem tesznek eleget, úgy alperes egészségügyi bírságot szab ki, mely 30 ezer forinttól 5 millió forintig terjedhet.
- [8] A felperesek (indítványozók) az alperes határozata ellen közigazgatási pert indítottak, keresetükben az alperes határozatának megsemmisítését, illetve hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését, vagy a határozat megváltoztatását és az I. rendű felperes életkorhoz kötött kötelező oltások alóli mentesítését kérték.
- [9] Az első fokon eljáró Győri Törvényszék 2025. május 28-án kelt jogerős ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Indokolásában az Eütv. 58. § (7) bekezdése alapján kifejtette, hogy az alperes kötelező védőoltás elrendelésével összefüggő döntése kapcsán kizárólag azt kellett vizsgálnia, hogy az oltás elrendelésének törvényben

foglalt feltételei megvalósultak-e, mert ebben az esetben az alperesnek nincs mérlegelési jogköre, köteles a védőoltást elrendelni.

- [10] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozók (felperesek) felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.696/2025/2. számú végzésével a Kp. 118. § (1) bekezdés *a)* pont *aa)*, *ab)* és *ad)* alpontjaira, valamint *b)* pontjára alapított felülvizsgálati kérelmet megvizsgálva megállapította, hogy a befogadás törvényi feltételei nem állnak fenn. Ezért a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.
- [11] Ezt követően az indítványozók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény több rendelkezésére [II. cikk, XV. cikk (2) és (5) bekezdései, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései] hivatkozással kérték.
- [12] Alkotmányjogi panaszukban arra hivatkoztak, hogy a „kötelező oltások rendszere, amelyet az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a szabályoz, alaptörvény-ellenes, mivel sérti az Alaptörvény II. cikkében rögzített élethez való jogot, emberi méltóságot, valamint a XVI. cikk (1) és (2) bekezdéseiben biztosított gyermekjogokat és szülői autonómiát.” Állításuk szerint „az Eütv. egyértelműen elismeri, hogy az oltások halált okozhatnak, mégis kötelezővé teszik azokat a legvédtelenebbek, a gyermekek számára”, s ezáltal sérti a gyermekek, így a kiskorú indítványozó élethez való jogát. Sérti továbbá az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdését („A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.”), mely „elvileg a szülők autonómiáját védené, beleértve a gyermekük testi integritásával kapcsolatos döntéseket. Azonban ez csupán üres lózung, amit a gyakorlatban semmibe vesznek. A kötelező oltások rendszere, amelyet az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a szabályoz, megfosztja a szülőket a döntéshozataltól, kényszerítve őket, hogy gyermekeiket kockázatos, potenciálisan halálos beavatkozásoknak vessék alá akaratuk ellenére.” Arra hivatkoztak továbbá, hogy „[e]z a mechanizmus a szülők alapvető jogait brutálisan csorbítja, hiszen a gyámhatóság bevonásával az állam a szülői döntéshozatalt teljesen felülírja, fenyegetve a családi egységet és a szülők gyermekük feletti gondoskodási jogát. Ez nemcsak az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdésében foglalt szülői autonómiát sérti, hanem az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdésében rögzített gyermekvédelmi kötelezettséggel is ellentétes, mivel a gyermekek elválasztása a szüleiktől nem szolgálja a gyermekek valódi érdekét, hanem az oltások erőszakos kikényszerítését célozza.” Állításuk szerint az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése sérelmét okozza a „kötelező oltások rendszere, amely elismerten

halált vagy súlyos egészségkárosodást okozhat, összeegyeztethetetlen nem csak az élethez fűződő joggal, hanem ezzel a normával is, mivel a gyermekek testi integritását és életét veszélyezteti a közegészségügyi érdekek nevében. A XVI. cikk (1) bekezdése kizárja az arányossági tesztet, ha a gyermekjogok veszélyben vannak.” Hivatkoztak továbbá arra, hogy „a gyermekeket egyedül kényszerítik egy olyan beavatkozásra, amelynek elismerten halálos kockázata van. Ez a megkülönböztetés nemcsak alkotmányellenes, hanem morálisan is elfogadhatatlan, és az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmát is sérti, mivel a gyermekeket aránytalanul hátrányos helyzetbe hozza.”

- [13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról döntenet jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [14] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók a kúriai végzéssel zárult ügyben felperesek voltak, jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkeznek.
- [15] 3.2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztették elő az alkotmányjogi panaszukat.
- [16] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással az indítványozók az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kérték. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán bekövetkező Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Jelen esetben megállapítható, hogy az Eütv. indítványban megjelölt 57. § (2) bekezdését, mely a fertőző betegségek kapcsán kötelező védőoltás

rendeleti előírására ad felhatalmazást, az alapügyben – a kötelező védőoltás elrendelésével kapcsolatos határozat mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének vizsgálatára indított közigazgatási jogvitában – eljáró bíróságok döntésükben konkrétan nem alkalmazták.

- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján jogszabály ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz feltétele, hogy a támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazzák. Ha ez nem állapítható meg, akkor a panasz visszautasításának van helye. A jelen esetben az Eütv. alkotmányjogi panasszal támadott 57. § (2) bekezdését az ügyben folytatott bírósági eljárásban nem alkalmazták. Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett indítvány e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek {lásd hasonlóan: 3331/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [38]}.
- [18] 3.4. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *a)–f)* pontjai rögzítik, melyeknek az alkotmányjogi panasz az Eütv. 58. §-át érintően nem felel meg.
- [19] Megállapítható, hogy az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.
- [20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerint az alkotmányjogi panasznak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Eütv. 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz e követelménynek nem tesz eleget, mert nem tartalmaz alkotmányossági érvelést magában foglaló egyértelmű indokolást azt érintően, hogy miért tartja az Eütv. 58. §-ának egészét az Alaptörvény indítványban megjelölt egyes rendelkezéseibe ütközőnek.
- [21] Az Eütv. 58. § (1) bekezdése a kötelező védőoltás elhalasztásáról rendelkezik. Ehhez kapcsolódóan a (2) bekezdés, illetve a (2a) bekezdés az elhalasztott kötelező védőoltás pótlását, illetve minderről az egészségügyi államigazgatási szerv írásbeli értesítését teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (3) bekezdése, illetve (3a) bekezdése szerint az illetékes egészségügyi államigazgatási szervnél meghatározott feltételek esetén kérelmezni lehet a kötelező védőoltás alóli mentesítést, s e kérelemhez csatolni kell a mentesítés indokoltságát alátámasztó, a kezelőorvos által adott szakvéleményt, mely szakvélemény vagy a szakvélemény kiadásának megtagadása közigazgatási perben

vitatható. Az Eütv. 58. § (4) bekezdése előírja, hogy a mentesítési eljárás alatt az adott védőoltás elrendelésének vagy a védőoltás igénybevételére vonatkozó kötelezettségre irányuló írásbeli felszólításnak nincs helye, s a mentesítési eljárás alatt a védőoltást korábban elrendelő határozat sem hajtható végre. Az Eütv. 58. § (5)-(6) bekezdése nyilvántartási, illetve értesítési kötelezettséget állapít meg. Az Eütv. 58. § (7) bekezdése előírja, hogy ha a védőoltás igénybevételére köteles személy e kötelezettségének írásbeli felszólításra sem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a védőoltást elrendeli; az egészségügyi államigazgatási szerv pedig közvetlen járványveszély fennállása esetén – a veszélyhelyzet szerint meghatározott védőoltások köre tekintetében – a határozatot azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. Az Eütv. 58. § (8) bekezdése a védőoltásról igazolás kiadását teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (9) bekezdése szerint a védőoltás hatékonyságának megállapítása céljából elrendelhető a beoltott személy orvosi vizsgálata, illetve vizsgálati anyag szolgáltatása. Az Eütv. 58. § (10) bekezdése az állam kártalanítási kötelezettségét állapítja meg a védőoltás adásával összefüggésben. Az Eütv. 58. § (11) bekezdése pedig meghatározza, hogy a (7) bekezdés alkalmazásában mi minősül közvetlen járványveszélynek.

- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag releváns összefüggést bemutató érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy az Eütv. indítványban támadott 58. §-ának egésze, vagy annak egyes rendelkezései az előbbieken ismertetett, több rész kérdésre kiterjedő szabályozással, miért sérti az Alaptörvény indítványban felhívott egyes rendelkezéseit [II. cikk, XV. cikk (2) és (5) bekezdései, XVI. cikk (1) és (2) bekezdései]. Ezért az indítvány, az Eütv. 58. §-ának egészét támadó részében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt követelménynek, így – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően – „annak elbírálására nincs lehetőség.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [23] Miután az indítvány egyrészt nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, másrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban írt feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. április 28.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*